

Słowo wstępne

Produkcja ekologiczna pełni istotną funkcję, zarówno środowiskową, jak i społeczną. Celem wdrożenia systemu rolnictwa ekologicznego jest zapewnienie żywności wysokiej jakości dla konsumentów, a także zachowanie i poprawa środowiska naturalnego.

W prawie Unii Europejskiej pod pojęciem rolnictwa ekologicznego rozumie się sposób prowadzenia produkcji, zgodny z przepisami rozporządzenia Rady WE nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz. U. L. 189 z 20.07.2007 r., s. 1). Przepisy te ustanawiają ogólne ramy i wymogi względem producentów, którzy chcą wytwarzać produkty ekologiczne. Do podstawowych wymogów należyłączenie najkorzystniejszych dla środowiska praktyk, utrzymywanie wysokiego stopnia bioróżnorodności, ochrona zasobów naturalnych, stosowanie wysokich standardów, dotyczących dobrostanu zwierząt.

System rolnictwa ekologicznego jest samowystarczalny, co oznacza, że producent powinien w jak największym stopniu polegać na zasobach odnawialnych, dostępnych w gospodarstwie bądź lokalnie. Żywność i aktywność biologiczna gleby musi być utrzymywana i zwiększana poprzez stosowanie wieloletniego płodozmianu, z wykorzystaniem roślin strączkowych i innych na nawóz zielony, a także obornika lub materiału organicznego, najlepiej przekompostowanego, pochodzącego z produkcji ekologicznej. Zwierzęta powinny być żywione paszami wytworzonymi we własnym gospodarstwie lub gospodarstwach ekologicznych, znajdujących się w jak najmniejszej odległości, a produkty uboczne – utylizowane wewnątrz systemu rolnictwa ekologicznego.

Warto wspomnieć też o zasadzie prowadzenia produkcji zwierzęcej, powiązanej z powierzchnią gruntów rolnych, co w praktyce przekłada się na zakaz organizowania produkcji ekologicznej w gospodarstwach, nie mających możliwości zapewnienia zwierzętom obowiązkowego dostępu do wybiegów oraz nie mogą-

cych zagospodarować obornika i kompostu we własnym zakresie bądź przy udziale sąsiadujących gospodarstw ekologicznych.

Wymienione wymogi pokazują, że produkcja ekologiczna to nie tylko indywidualny rolnik i jego gospodarstwo, ale system jako całość. Ma to na celu powodowanie minimalnego obciążenia środowiska naturalnego. Obrazuje to także istotną rolę, jaką w produkcji tego rodzaju spełniają zwierzęta, dostarczające naturalnych nawozów. Przekompostowany obornik zawiera wszystkie składniki odżywcze potrzebne do rozwoju roślin oraz poprawia właściwości fizyczne gleby. Znaczne areale ekologicznych trwałych użytków zielonych w Polsce stanowią znakomitą bazę paszową oraz umożliwiają wykorzystanie nawozów zgodnie z przepisami rolnictwa ekologicznego, stąd bardzo ważne jest wspieranie tego typu produkcji zwierzęcej.

W celu podniesienia atrakcyjności ekologicznej produkcji zwierzęcej dla rolników oraz zwiększenia przez to jej udziału w ofercie dostępnych produktów żywnościowych, a także w intencji poprawy ochrony środowiska – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi od 2004 r. finansuje badania, zmierzające m.in. do opracowania dobrych praktyk w tego rodzaju produkcji oraz rozwiązywania podstawowych problemów, z jakimi producent ekologiczny może się spotkać.

Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy od samego początku aktywnie i w znacznym stopniu uczestniczy w prowadzeniu badań w rolnictwie ekologicznym. Doświadczenia Instytutu stanowią istotny wkład w rozwój tej produkcji w Polsce. Niniejsza publikacja IZ PIB pomoże Państwu w pełni i ekologicznie wykorzystać potencjał przeżuwczy, aby prowadzona produkcja była w jak najwyższym stopniu efektywna i dostarczała Państwu satysfakcji, w połączeniu z zabezpieczeniem bioróżnorodności polskich obszarów wiejskich.

Bartosz Pytlak

*Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Wydział Rolnictwa Ekologicznego*